

# Okul Yönetiminde Kayırmacılık İlişkinin Ölçek

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Yönetiminde Kayırmacılık İlişkinin Ölçek*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27854>

## Özet

Okul Yönetiminde Kayırmacılık Ölçek, Erdem ve Meriç (2012) tarafından geliştirilmiş, okul yönetim süreçlerinde algılanan **kayırmacılık** düzeylerini ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Ölçek, toplam 25 maddeden ve dört alt boyuttan oluşmaktadır: Değerlendirme, Koordinasyon, Örgütlenme ve Planlama. Yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olan bu ölçek, sosyal bilimler araştırmalarında okul yöneticilerinin etik değer uygulamaları ve bunların öğretmenler üzerindeki etkilerini incelemek için tasarlanmıştır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Okul Yönetimi, Kayırmacılık, Yönetimde Etik, Ölçek Geliştirme, Eğitim Yönetimi, Örgütsel Adalet.

## Yazarlar

Murat Erdem, Erdal Meriç

## Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, okul yönetiminin çeşitli idari fonksiyonları (planlama, örgütlenme, koordinasyon ve değerlendirme) sırasında uyguladıkları veya uyguladıkları düdüdüü kayırmacılık eylemlerinin düzeyini belirlemektir. Ölçek, özellikle idari kararların şeffaflığı ve adil olup olmadıına dair algılar nicel olarak ölçmeye odaklanmıştır.

## Yapı

Ölçek, okul yönetiminde kayırmacılık algısı yapılarını ölçmektedir. Bu yapı, dört temel yönetim fonksiyonu üzerinden somutlaştırılmıştır. Bu dört boyut, yönetsel süreçlerdeki adaletsizlik algılarının farklı yönlerini temsil ederken, toplamda **okul yönetimi** bağlamındaki kayırmacılık olgusunu bütüncül bir şekilde ele almaktadır.

## Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, yapılan faktör analizi sonuçlarıyla desteklenmektedir. Analizler, ölçeğin maddelerinin yüksek düzeyde faktör yüklerine sahip olduğunu göstermiştir. Madde yük değerleri en az 0,416 ve en fazla 0,852 arasında değişmektedir, bu da maddelerin ilgili oldukları alt boyutları temsil etme gücünün yüksek olduğunu işaret eder. Dört faktörün toplamda kayırmacılık yapılarının %73 gibi yüksek bir oranı açıklaması, ölçeğin sosyal bilimler standartları için güçlü

bir geçerliliğe sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

## Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, **Cronbach's Alfa** analizi ile test edilmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen değer 0,962'dir. Sosyal bilimlerde 0,70 üzerindeki değerler güvenilir kabul edilirken, bu yüksek değer (0,962), ölçeğin mükemmel derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçek maddelerinin madde-toplam korelasyonları 0,487 ile 0,764 arasında değişmekte olup, bu aralık, tüm maddelerin genel yapıya önemli katkı sağladığını ve ölçek bütünlüğünün yüksek olduğunu teyit etmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçek, Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda dört alt boyuta ayrılmıştır. Bu dört faktör, ölçülen toplam varyansın %73'ünü açıklamaktadır. Faktörlerin açıkladığı bireysel varyans oranları aşağıdaki gibidir:

Birinci Faktör (Değerlendirme): Toplam varyansın %20,963'ünü açıklamaktadır.

İkinci Faktör (Koordinasyon): Toplam varyansın %20,579'unu açıklamaktadır.

Üçüncü Faktör (Örgütlenme): Toplam varyansın %19,723'ünü açıklamaktadır.

Dördüncü Faktör (Planlama): Toplam varyansın %11,798'ini açıklamaktadır.

Faktör yapısının bu yüksek açıklık oranı, ölçeğin kayırmacılık yapısının alt boyutlarıyla birlikte başarıyla ölçtüğünü göstermektedir.

## Araç

**Test Türü:** Geliştirme Ölçeği (Özgün Ölçek)

**Format:** Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Çalışanlar (Öğretmenler, Yöneticiler)

**Yaş Grubu:** Yetkinler (Çalışan Popülasyon)

**Popülasyon Detayları:** Türkiye'deki okullarda görev yapan öğretmenler ve idareciler üzerinde standardizasyon çalışması yapılmıştır.

**Test Metodolojisi:** 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Yanıt seçenekleri 1 (hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasında değişmektedir.

## Anahtar Kelimeler

Eğitim Yöneticiliği, Okul Yönetimi, Yönetim Kararları, Cronbach's Alfa, Yapı Geçerliliği.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlama Numarası:** Belirtilmemiştir

**Kurum E-posta Adresleri:** erdalmeric@odu.edu.tr

**Yazın Adresi:** Ordu Üniversitesi (Erdal Meriç'in sorumlu yazar olarak belirtilen kurumu)

## Özinler & Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2012 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Erdal Meriç ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

[okul-yonetiminde-kayirmaciliga-iliskin-olcek-toad.pdf](http://okul-yonetiminde-kayirmaciliga-iliskin-olcek-toad.pdf)

## Referanslar

Erdem, M., Meriç, E. (2012). Okul yönetiminde kayırmacılığa ilişkin ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 141-154.

## Okul Yönetiminde Kayırmacılığa İlişkin Ölçek Maddeleri

Ölçek, 4 alt boyut ve 25 maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlar ve ilgili oldukları yönetim süreçleri aşağıda sunulmuştur:

**Değerlendirme (9 madde):** Görevini aksatan öğretmenlerin cezalandırılmalarında kayırmacılık.

**Koordinasyon (5 madde):** Öğretmenlere izin vermede kayırmacılık.

**Örgütlenme (7 madde):** Öğretmenler arasında işbölümü yapılmasında kayırmacılık.

**Planlama (4 madde):** Öğretmenlerin haftalık ders programlarının hazırlanmasında kayırmacılık.